

HETILAP A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Előfizetési díj helyben kiadóhivatalból elhordva negyedévre 1 ft 15 kr., félévre 2 ft 30 kr., egészévre 5 pft. — Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva negyedévre 1 f 30 kr., félévre 3 f 30 kr., egészévre 6 pgrft.

F A L U N.

Eredeti beszély. — BALÁZS SÁNDORTÓL. — Folytatás.

III.

Három hó telt el azon nap óta, melyen Drágási ur szép menyasszonyát a bájos Terézt oltárhoz vezeté.

Nem tudom, a mézeshetek száma rendszeren mennyire terjed, annyi bizonyos, hogy a Drágási háznál ezt már régen elfeledték, — ha ugyan valaha tudtak róla valamit!

Ezt a kétkedést természetesen találhatja az olvasó, ha csak egyetlen pillantást vetünk az érdeemes házaspárra.

Az ifju menyecske . . . ah, alig ismerhetni fel benne a hajdani Terézt! Szép kék szemei, melyek egykor ragyogtak s olvasztottak, mint a tavaszi napsugár, bágyadtak, fénytelenek, s minden pillanatban késznek látszanak harmatot hinteni az arcra

alá. De hiába hintettek. Ez arczról a rózsák elhervadtak, a vonásokon szomorúság, méla bánat ül, s a kis piros ajkak rég elfelejtettek mosolyogni, de annál jobban megismerték helyette a sohajokat. De mindemellett ez arcz még így is szép volt, talán még szebb, — legalább kifejezés-gazdagabb mint egykor! . . .

Drágási ur szintén nagy változáson ment keresztül ez idő alatt. Tekintete, mely vidámnak és nyájasnak azelőtt sem igen volt nevezhető, most már épen egészen elkomorult, s torzonborz szemöldökeit oly gyakran s oly ijesztőleg kezdé ránczolgatni, hogy még vásárlói is félni kezdtek tőle, s mivel eziránt még a legbarátságosabb és legrészvevőbb tudakozódásokra sem nyerhettek

felvilágosítást, (Drágási ur minden hozzáintézett ilyenmü kérdésre csak egy nála szokásos hörgésszerű sohajtással felelt) különféle gyanítgatásokhoz és találgatásokhoz folyamodtak, melyek mindannyian az érdeemes füszerkereskedő házi életére vonatkoztak. E gyanítgatások napról-napra terjedtek és sokasodtak, amint Drágási uron a változások felötlöbбекké és kirívóbbakká levének. Az érdeemes férfit ijesztőleg elkezdett soványodni, úgy hogy kevés idő alatt mellénye kabátnak, kabátja köpenynek tetszett rajta; s étvágya is annyira elveszett, hogy szakácsnéja, ki e miatt már közel volt a kétségbeeséshez, még a fokhagymás marhapecsenyével is, mely tiszteletreméltó eledelet pedig Drágási ur a hajdani szép napokban mindig egy-egy örömfelkiáltással szokott fogadni, egy halvány mosolynál többet nem birt ajkáról lecsalni, de ez is olyan szomorú . . . olyan bánatos volt. . .

— De hát sajátképen mi volt oka Drágási ur ez emésztő bánatának? — kérdi a részvevő olvasó.

Könnyű rá a felelet.

Drágási ur bánkódott, mivel kedves életpárja Teréz szomorkodott.

És mi volt Teréz szomorúságának oka? Erre már nehéz a felelet!

Még ha tőle magától kérdeznék is, azt hiszem, zavarba jőne, s bár mennyire is igyekeznék nyílt és őszinte lenni, a legjobb akarattal sem válaszolhatna egyebet, mint-hogy szenved és magát boldogtalannak érzi, de hogy miért, azt sajátképen maga sem tudja. —

Bevallom az olvasónak, hogy én sem tudom, legfeljebb is sejtem.

Meglehet, hogy e sejtelem hamis; lehet, hogy a szép ifju menyecske baja nem egyéb szeszélynél, (nem lenne példátlan a hölgyeknél) lehet, hogy valami máj- vagy lép baj csupán; ez mind lehetséges, de az én sejtelemem azt mondja, hogy az ifju hölgy betegsége mindezeknél veszedelmesebb, hogy az szívbéli betegség!

Az én sejtelemem azt sugja, hogy a szép Teréznek, ki midőn nőül ment, daczára 18 éveinek és anyja kirívó színű ruháinak, szerfelett tapasztalatlan volt, és igen sok fontos dolgról még csak fogalommal sem birt, e néhány hó fátylat vont le szemeiről,

s megismerteté őt, most, midőn már késő volt, a házasság céljaival; s az ifju hölgy megdöbbenve felfedezésein, komolyan kezdett gondolkozni, s egészen más szemüvegen át kezdé tekintgetni férjét, mint a jegyváltáskor tevő, midőn, mint az olvasó látá, oly könnyelmű gondolatlansággal mondta ki az igent. E vizsgálódás talán még összehasonlításokra is adott alkalmat, s tartani lehet tőle, hogy ezek nem a Drágási ur előnyére ütöttek ki. Mindez egy ifju hölgyet elbusíthat, leverhet anélkül, hogy szívében valamely más, határozott vonzalom léteznék, mert megalázza hiuságát, s szívében az egykedvűséget lassanként ellenszenvvé, sőt gyűlöletté alakítja át.

Nem tudom, ez volt-e a szép Teréznél az eset, — de én legalább azt sejtem. Lehet, hogy e sejtelem csal, lehet, hogy e gyanítás igazságtalan.

A változás, melyen az ifju hölgy kedélye átment, a mint képzelni lehet, a szülék figyelmét nem sokáig kerülheté ki. — Többször kikérdezték leányukat, de ez, részint talán, mert felelni nem is tudott volna határozottan, részint, hogy megnyugtassa őket, mindannyiszor mosolyt erőltetett ajkaira, s jelentéktelen fejfájással menté komolyságát.

De a fejfájások hova tovább oly gyakran fordultak elé, az élénk vidámság az ifju hölgy arczáról és kedélyéről oly feltűnő mohósággal tűnt tova, hogy Szelesiné asszonyosság, ki különben is szerette a dolgoknak legtűkosabb okait kifürkészni, nem elégedett meg többé a felületes mentségekkel, hanem leányát, mint mondani szokás, szorosán kérdőre vonta.

Teréz e szigorú vallatás alkalmával sem adott, mert nem adhatott kitérő feleletnél egyebet.

Szelesiné asszonyosság ezután férjével tartott értekezletet e tárgyban, s elhatározták vejüket a szülei ítélőszék elé idézni, hogy számon kérjék tőle leányuk tovatűnt vidámságát.

Drágási ur sejtve ez idézés célját, dobogó szívvel és földresütött pillantásokkal jelent meg a végzetes reggelin, s először történt meg életében, hogy szórakozottságból czukor nélkül itta meg kávéját, anélkül, hogy azt csak észre is vette volna.

Szelesi ur, hogy neje meg ne előzze őt, mohó sietséggel kiüríté poharát, s hosszas, átfuró pillantást szegezvén az iruló, piruló füszerárusra, imigy kezdé meg a beszélgetést:

— Uram, leányunk, Terézkénk napról napra halványabb és busabb. Szóljon ön. — Mit tett ön gyermekünkkel?

Drágási válasza egy mélabús, sőt szemrehányónak nevezhető pillantásból állott csupán, mely ezt látszott mondani: Tekintsen ön rám; hát nem vagyok-e szintén naponta busabb, halványabb, sőt mi több, soványabb is?! — Ez utolsó gondolatnál egy mély sóhajtást nem birt leküzdeni.

— Igen, igen uram, — folytatá Szelesi ur szónoki lángra gyulva, — leányunk nem boldog; ellenkezőleg, ő boldogtalan. Legalább, ha a tényeket összevetjük, és ha csak egy futólagos pillantást vetünk is a még csak kevéssel ezelőtt oly ragyogón viritó hölgyre, ezt kell következtetnünk!

Szelesi ur e szavak után nagy lélekzetet vett. Neje e szünetet felhasználta, és átvette a szót.

— Igen uram, leányunk arczáról egészen elhervadtak a rózsák, halvány és fehér az most, mint a lilium. Ő így is szép ugyan, mert tudja meg uram, hogy leányunk mindenképen szép, de én azt akarom, hogy arczán ne lilium, hanem rózsák legyenek. Ezt jegyezze meg magának vejem uram.

Ily modorban még mintegy órahosszat folytak a szemrehányások, míg végre Drágási ur is szóhoz juthatott. Elmondta, hogy ő szintén oly kevéssé ismeri e sajnálatos változás okait, mint kedves szülei; hogy ő szintén e miatt soványkodik, s hogy — Isten látja lelkét! — ő mindent elkövetett, hogy kedves Terézkéje a világon a legeslegboldogabb legyen.

E szavakat Drágási ur sűrű könyezéssel kísérte, mi annyira meghatotta a szülőket, hogy felhagytak szemrehányásaikkal, elhitték ártatlanságát, és tanácskozni kezdtek a teendők felett.

Elhatározták, hogy Teréz beteg, s hogy orvosi segélyhez kell folyamodni.

IV.

Épen ez időtájban történt, hogy egy nagyhirű ifju orvos telepedett D...re, — ki

még jóformán ismeretlen volt ugyan, — de kinek már külsője oly sokat ígérő volt, hogy Drágási ur, ki különben is a Szelesi ház rendes orvosa, mint hajdani vetélytársa iránt ellenszenvvel viseltetett, pillanatig sem habozott, — hanem egyenesen hozzá folyamodott. —

Szelesiné asszonyság megkísérlé ugyan, házi orvosa javára közbe lépni, de Drágási ur ez egyszer erélyt tanusított, és Szelesiné asszonyság akarátjának meghiusulásaért azon fenyegető jóslatban vett magának elégtételt, hogy mindennek rossz vége leend!

Drágási urat élénken megdöbönté ugyan e látnoki arczczal és hangon szavalt sötét jövőmondás, de ez egyszer önállóságot óhajtván mutatni, nem engedett, s felkérte az új orvos látogatását.

Ez egy körülbelül huszonnégy-huszonöt éves fiatal ember volt, hibátlan termettel, naponta égetett, fényes, fekete fürtökkel, izletes, divatos öltözettel, s igen megnyerő kellemes társalgási modorral.

A felhívás után rögtön sietett Drágásiné tejensasszonyt meglátogatni. (Közbevetőleg s rágalom nélkül beszélve, ezt áldozat nélkül tette is, mert a szép Teréz volt első és egyetlen betege.)

— Ha nem kellene rettegnem — mondá mintegy órai társalgás után, mialatt Dumas legujabb regényeiről, Meyerbeerről, s a városi újabb eseményekről értekezett — hogy nagysád szerénytelenségnek veendi kérésemet, üterét óhajtanám megvizsgálni.

A mitől rettegett, az nem következett be. — Teréz nem csak meg nem haragudott, hanem még mosolygott is, midőn kezét átengedé.

Először is elragadtatást mutatott a kéz finomsága és piczínysége felett, s azután biztosítá betegét, hogy egész baja jelentéktelen láz csupán, — mi ellen ez alkalommal még czéliránytalannak találja gyógyszer rendelni, de megígéré tanulmányozni a bajt, hogy aztán egyetlen csapással nyakát szeghesse.

Az első látogatást több is követé, — de semmivel sem több eredménnyel. Az ifju orvos átlátta csakhamar, hogy e betegség ellen a gyógyszertár valamennyi savanyai és tapaszai hasztalanok lennének, azért, hogy hitelét ne conpromittálja, elkezdte a

szépet tenni betegének, s minden rendelőhelyek helyett egyedül mentől gyakoribb szórakozást ajánlott.

Drágási ur szó szerinti értelemben vette e rendeletet, s a vigságra és multságokra különben is szembetűnő hajlammal bíró ifju nőt egyik társaságból és estélyből a másikba hordozta, sőt, (ily áldozatra is képes a szerelem!) maga is rendezett házában ilyeneket! E közben elérkezett a farsang is, s Drágási ur és neje, az orvos tanácsára, (ki boldog volt a zápperl-polkának) egyetlen bálból se maradtak ki.

A folytonos éjszakázás, táncz és megerőtetés azonban lassanként valódi beteggét tették az ifju menyecskét. Arczának színe mind halványabb, halványabb lön, sőt gyakori mellfájdalom és köhögések is kezdtek mutatkozni.

Szelesiné asszonyság türelme már ekkor végkép kifogyott, s egyszenvédélyes jelenet után vejével, el lön határozva, hogy az ifju orvosnak megjutalmazza s megköszönik fáradságát, és visszatérnek a ház régi barátságához, kinek ügyességét és tudományát már harmincz esztendő óta van alkalmuk tapasztalni.

Az öreg ur rendkívüli hümmögések és fejszívások között kérdezte ki a beteget,

s cseppet sem igyekeztén eltitkolni, hogy a baj már jelentékeny nyé nőtt, ágyba kényszeríté őt, s szokott rendszere szerént tömegesen kezdé rendelni a gyógyszereket.

Ez így tartott mintegy hóig, anélkül, hogy a javulásnak legkisebb jele mutatkozott volna az ifju nőnél.

Az öreg ur is átlátta végre, hogy azon, legalább is hatvanféle betegség közül, mik ellen ő gyógyszereket irt, itt egyik sem az eset, s azon hitben, hogy az bizonyosan egy hatvanegyedik, de mit ő még nem ismer, rendes kibuvó ajtajához folyamodott, és légváltoztatást ajánlott; sőt hogy ez ajánlata annál nagyobb súlyt nyerjen, határozottan kimondá, hogy Drágásiné tejénsasszonynak az első tavaszi meleg napsugárral falura kell menni, hogy ott, legalább is hat héten keresztül, savónál egyebet se ne egyék, se ne igyék.

Teréz, nem tudni a savótól, vagy az unalomtól irtódzott-e inkább? de határozottan vonakodott a falura meneteltől, s ha egy rejtélyes körülmény közbe nem jő, semmi sem lett volna képes a makacs és szeszélyes hölgyet orvos tanácsának követésére bírni. —

Mi volt ezen rejtélyes körülmény?

(Folytatása következik.)

V Á G Y.

LAMARTINE után.

Oh, hogyha tudnék lelteni szavakat
És képeket, hogy a mit érezek,
Leírni bírnám híven, pontosan;
Ha nyelvem, a mely csak rebegni tud,
Eszméimhez találna oly nevet,
Melyben azoknak hű értelme van!

Törvény, mely oly szent mint rejtelmes, és
Melódiával teljes lélek az,
Mi az egészbe életet lehel;
Minden lény egy nagy öszhang részese,
Minden csillag lángelme sugara,
S az elemekben is ő énekel.

Mindez csak egy hang, ámde tiszta, ép,
S erős, miként a természet maga,
S miként az istenség, mély és való:

És bár mindennap mindig ugyanaz,
Oh mégis, Istenem, főséges az,
És mindenütt egyenlőn hallható.

Ha szél ordít hullám s habok felett,
Tenger ha nyög vagy zúgva háborog,
S villámtól a lég dörg és hasadoz:
Tudatlanok mindnyájan, kik vagyunk,
Miképp nevezze mindezt az a nyelv,
Mely csak rebeg és gyáván akadoz?

Az egyik így szól: mily felséges! és
A másik: mily mérhetlen hatalom!
A harmadik: rettentő e harag!
Az egyik, hogy ne lászon, elbuvik,
S a másik mond: az ur árnyéka ez,
Föld és egek tekintetek reám!

De oh az emberek, felséges Ur,
Kik a természetnek mind részesei,
Nem szólni, csak rebegni képesek,
Emelkedés nélkül rebegni el
Halhatlan eszméjük viszhangjait,
Melyek veszendők és tünékenyek.

Az ő lelkök csak olyan, mint a szél,
Mely zúg az éjben, ordít és sivít,
S rombolni mégis csak erőtelen;
Vagy mint a hullám, a mely fogva van,
S mely untalan partját locsolja, és
Azt általhágni mégis képtelen.

E lélek él s fölemészti magát,
Mint sasfiú, a melynek szárnyai
Nem nőnek és a tolla is rövid;
Mely nap felé szeretne törni, és
Csak untalan a gyáva földre hull,
Zsibbadtan mászva annak rögeit.

Oh, mint irigylem én az angyalok
Örök s enyészhetetlen életét,
S ott fenn a mennyben hivatásukat:
Övéké a lant, a szív eszköze,
A földi szívé, melynek húrjain
Magasba szálló szent hymnus fakad.

Érzem, sóhajtoz bennem valami,
Oly édesen, mint a lágy fuvalom,
Minőt a titkos csendű éj lehel,
S fenségesen, mint hab zenéje, vagy
Miként a villám távol moraja:
És a szív néma, nem szól, nem felel.

Nagy óceán, ki bánattal nyögő
Hullámokat dobálsz a partra fel;
Erdő, melynek zugása messze hat;
Villám, mely a sötét éjben dörög;
S te kis patak, mely oly lágyan dalolsz:
Oh, vajha bírhatnám szavakat!

Oly egyedül vagy, lelkem! Isten az,
Kinek szerelme téged lelkesít,
Kitől szívedben gyúl szent buzgalom;
Ki téged nagyságával elragad,
S úgy költi lángra érzeményimet,
Hogy szent nevét buzgón hangoztatom.

Nevét, mit a nagy természet maga
Szavak nélkül hangoztat mindenütt,
S melyet dicsőn hirdetnek az egek;
Nevét, mely a hajnalfényben ragyog,
S melyről, miként megannyi kis világ,
A csillagok büszkén beszélnek.

A szélvész és a villám moraja,
Tűz, tenger és föld mind elcsöndesül,
Csak hogy figyelve hallgathassa őt;
S a síkok, mik homokkal fojtanak,
Lelánczolják veszélyes dühöket,
Csak hogy hallhassák ismét, és csak őt.

A földön, mely siralom völgye csak,
E név, e fölséges név egyedül
Enyhíti szívem égő bánatát;
S ha rám borul a végnap éjjele,
Dicsőségét nyugodtan hirdetem,
Igy adván magam a halálnak át!

BEÖTHY ZSIGMOND.

A Z A B Á N Ó I F Ü R D Ő.

(Folytatás.)

— Köszönöm uram, — mondá a marquisnő zavarral, — én maradok, de ezzel nem akarom akadályozni szándékát.

— Az én szándékom az, mi öné asszonyom, — mondá a gróf; — ön tudja, hogy életem boldog órái csak azok, melyeket ön mellett töltök el.

— Mint látom gróf ur nemcsak a verselésben, hanem a tragödiában is kitünik, — felelé a marquisnő erőtetve.

Alfieri komolyan lesüté fejét.

— Asszonyom! — mondá, — ne adjon guny nevet azon érzelem kifejezésének, melynek őszin-

teségéről meg van győződve. Lehetlen, hogy észre ne vette volna ön ama változást, melyet jelenléte bennem előidézett. — Mielőtt kegyedet ismertem, szomorúságom közepette boldogtalan, gyáva s fáradt valék a hiu hirtől, melyet dicsőségnek neveznek! . . . Kegyedet láttam, és a szomorúság, gyávaság, minden eltűnt: ön feltűnt életem egén s mindent megelevenített bennem.

— Uram! — kiálta a marquisnő ijedten fölkelve. —

És rémült tekintettel nézett Marlianóra; de ez mindig nyugodt volt.

Alfieri figyelemmel kísérté tekintetét és mozdulatát. —

— Bocsánat, — szóla a genuaihoz fordulva; — ilyféle nyilatkozatok közönségesen tanuk előtt nem szoktak tétetni, és én kétségkívül némi illedelmet sértettem.

Marlianó meghajtá magát.

— Szerencsésnek kell magam éreznem, hogy annyi bizalmat keltettem önben irántam, hogy előttem szívéét kitarja.

— Valóban igen örülök, — hogy ön hallhatott. —

— Nekem kell örülnöm. — Egy nagy költő szenvedélye kifejezésére oly ékesszólással bir, milyet más hiában keres.

A guny, melylyel e szavak kiejtettek, oly hidegséget tartalmazott, hogy Alfieriben azon sértő hatást idézte elő, melyet az ember az első pillanatban kevésbé érez. De alig értette meg, harag futott át erein, s szemei Marlianóival találkoztak. . . . Bianka látta tekintetüket, melyben gyűlöletüket közölték.

— Elég a hizelgéssel gróf ur, — mondá Bianka, — nem akarom, hogy miattam elmulasztás a fürdőt.

A gróf nem akart menni, de a fiatal nő szemei kérték. Erőt vett magán, köszönt s akaratlanul távozott.

Marlianó követni akarta.

— Marlianó ur, — kiálta a marquisnő, — ön nekem olvasmányt ígért.

A genuai visszafordult s egy különös mosoly vonult el ajkain.

— Tehát csakugyan félti? — mondá.

Bianka szívéhez tette kezét s leült anélkül, hogy felelni tudott volna.

— Azonban kegyed megelégszik velem asszonyom, — mondá keserű hangon Marlianó; — beszélni hagytam őt szerelméről, türtem sértéseit: mert sérteni akart; annyi türelemmel viseltetem iránta, hogy gyávanak hisz. — Nem elégszik meg kegyed ezzel?

— El kell utaznom, — felele a marquisnő aggódva; — tovább nem maradhatok itt, vissza akarok menni Genuába.

— Én készen vagyok.

Bianka egy tekintetet vetett Marlianóra, melyben a nemakarás ijedséggel egyesült.

— Igen, ismétlé, visszatérek Genuába, de hogy lemondjak a világról. Erre már sokszor gon-

doltam, és most elhatároztam magamat: zárdába akarok menni.

Marlianó megdöbbsent.

— Mit mond ön asszonyom? — zárdába akar menni! —

— Elvagyok határozva.

— Lehetlen! ily fiatalság s ily szépséggel temetné el magát egy örökös börtönbe?

— Szabad vagyok-e most?

A genuai ránézett.

— Tehát, — szóla szomoruan, — kegyed miattam kerül a világot? jobban gyűlöl engem, mint annak örömeit szereti?

— És ha úgy volna, nem kényszerített-e ön erre? —

— Tehát mit tettem én?

A marquisnő gyorsan fölemelé fejét.

— Ezt kérdi ön! — kiálta meglepetéssel. — Rocca marquis elfelejtette már az egész multat? Nem vont-e ön körültem egy végzeteljes kört, melyen senki sem mehet keresztül halál nélkül? — Azt kérdi ön mit tett, holott jog nélkül védőm lett, és számot mer kérni bátorságukért mindazoktól, kik hozzám közelíteni merészelnék. Család és barátok nélkül nem találhattam pártfogást e zsarnokság ellen, még azoktól sem, kiknek elég bátorságuk lett volna engem védeni, mert ez annyi lett volna, mint magukat elveszteni: a becsület ürügye alatt megvárta volna ön kihívásukat, s ekkor a fegyver, melyet ön, — a feltételek fölött rendelkezhetvén, — választ, bizonyosan meggyőzte volna őket, mint a szerencsétlen Adit! . . . Így tart ön engem három év óta reszketve, örökösödése alatt. Hiába iparkodtam önt kerülni, mindenhová követett, még ide is, hol azt hívém, rejtve vagyok ön előtt. — Marlianó álnév alatt jelent meg, nehogy valódi neve miatt kénytelen legyek tovább futni; és még kérdi ön mit tett?!

A marquisnő beszédje alatt a genuai mindig halványabb lőn; tekintete leirhatlan kifejezést nyert: aggódás volt ez, mely némi kegyetlent, némi kétségbeejtőt árult el, mely kinezta anélkül, hogy szánalmat gerjesztett volna.

— Miért nem szeretett? — mondá gyászos tekintetet vetve a marquisnőre; — ön akarta mindazt, mi megtörtént. A boldogság megszéledítette volna lelkemet, ön durvává tette azt. — Gyűlölt s magamra hagyatott valék; szükségem volt a védelemre a megvetés ellen: tehát ügyességet szereztem az ölésben. Később a számítás szokássá vált;

boldogságomat egy tudományba helyeztem, melyből csak védőt akartam csinálni. Különből miért kiméltem volna az embereket, kik gyűlöltek? Mások gyűlölete gonoszszá tesz asszonyom. — Ah! mikor kegyedet megismertem! . . . Isten a bizonyosságom, hogy nem akartam többé soha vért ontani, de megsemmisíthettem-e a jövőt? Szerelmem visszautasított, s láttam ön félelemteljes megvetését: ekkor néma düh fogott el. — Miért engedtem volna egy másiknak azon boldogságot, mely tőlem megtagadtatott? . . . Ezt csak megköszönte volna ön lelkében! . . . különben a szeretett vetélytárs karjaiban kinevetett volna! . . . Ezt nem akartam. Ha kegyetlen vagyok Bianka, oka az, hogy nem tűrhetem ama gondolatot, hogy kegyed által más szerettessék.

— Igy tehát rabja vagyok szenvedélyének?

— Szeretem önt, szerelemföltő vagyok.

— De én nem szeretem önt!

— Ah! azt tudom, azt tudom; pedig e szerelem megváltoztathatná életemet, s eltörölhetné multamat!

Megragadta a marquisnő kezét s hevesen melléhez szorítá.

— Oh! én annyira szeretem önt Bianka — kiáltá, — miért nem szán?

— Hagyjon el, — mondá a fiatal nő, szabadulni iparkodván tőle.

— Mit tegyek tehát, hogy meghallgasson?

— Hagyjon el.

— Bianka, te nem vetheted meg mindenkorra kérésemet; sokkal jobban szeretlek, hogysem elnem határoznád, hogy enyém légy.

— Zárdába inkább! — kiáltá elrémülve a fiatal nő.

— Kiragadlak.

— Akkor a sirba.

Marlianó leejtá a marquisnő kezét.

— Ön a grófot szereti! — kiáltá iszonyu kifejezéssel.

A marquisnő elrémült, szólni akart és könyekre fakadt. — Marlianó pillanatig mozdulatlan maradt.

— Holnap visszautazik Genuába asszonyom? — kérdé végre.

E perczen sétálók közeledtek. Marlianó karját ajánlá a marquisnőnek s mindketten eltávoztak.

De alig mentek el, midőn Cellini a lugas mögötti akáczfák közül csendesen előjött. Kevéssel Alfieri elmenetele előtt ért ide s ráismert Bianka

és Marlianó hangjára. Mivel pedig az illedelem nem vala kedvelt erénye, tisztába akarta hozni gyanuját, mely benne akkor támadt, midőn Marlianóval a marquisnő ablaka alatt találkozott. — Kitará tehát füleit s mindent hallott.

A társalgás kezdete csak csodálkozását izgatta fel, s nem látott egyebet benne, mint valami színjátéki tárgyat; de a vége megértette vele, hogy a vita Alfieri miatt történt. Fölkeresé tehát Alfierit s elmondá neki amit hallott.

E fölfedezés ép oly boldogító, mint váratlan volt a grófra nézve. Kételyei szétoszoltak s megérté, hogy szerettetik. Csakugyan minden magyarázva volt: a marquisnő zavarodása Marlianó érkezésekor, félénk engedelmissége ez ember iránt, s Alfieri irányábani rögtöni változása.

Alfieri magán kívül volt örömeiben.

— De, — jegyzé meg Cellini, — ő megígérte e Marlianónak, vagyis inkább Rocca bárónak, hogy holnap elutazik.

— Mit beszél ön, elutazik? — kiáltá Alfieri; — ő maradni fog, akarom. Ah! köszönet Istenem, hogy tudtomra adta a valóságot. — Rocca báró ezuttal találand valakit közte, s a nő közt, kit sanyargat.

— Felejté ön, hogy ön soha fegyverhez nem nyult, és ez ember bizonyos abban, hogy önt megöli? —

— Mit bánom?

— Igen, de ha ön áldozata lesz, akkor a marquisnő ismét védelem nélkül marad üldözőjére hagyva.

— Igaza van, de vajjon szükséges vivnom ez emberrel, hogy megszabadítsam a marquisnőt? — Nem volna elég, nyilvánossá tenni az igazságot?

— Ez a báróra nézve becstelen; ő ki hívja kegyedet, s nem utasítja vissza, különben azt mondják, félt.

— Jó! állok elébe.

— Ekkor megöli önt, és misem változik a marquisnőre nézve: ez egy bajos kör, melyben ön mindig ugyanazon pontra jut.

Alfieri dühében a lábával dobbantott.

— Tehát igaz, — kiáltá, — hogy az ember mindent a becsület ürügye alá rejthet? Szörnyűség! . . . Mivel egy ember ügyes az ölésben, kényseríthet a hallgatásra, vagy a halálra? . . . Mily különös a világ itélete! Ha el nem fogadom, hogy megöljön egy nyomorult, ezer szó hirdeti, hogy gyáva vagyok, és hirnevem nem szolgál másra,

mint gyalázatomban terjesztésére, aljasságomban vizsgálgoztatására! Ah! ha az élet a gladiatorok küzdtere, miért nem tanítottak meg engem is vért ontani? Mit használ nekem az, ami vagyok, vagy amit tudok? Oh Istenem! eszemet, dicsőségemet, mindenemet odaadnám ma egy vivómester tudományáért! Mit tegyek, mit tegyek?

— Máskor egy bravo kihuzta volna önt zavarából; sajnós, már kimentek a divatból.

Alfieri lesüté fejét és gondolatokba merült: de egyszerre kieszmélt ábrándozásából.

— Igen, igen, — mormogá, — így kell történni, ez az egyedüli mód! . . .

— Mit akar ön tenni? — kérdé Cellini.

— Megtudja ön ma este, — felelé a gróf s távozott.

III.

A hátralevő órákat ügyei rendezésével s végakarata nyilvánításával tölté. — Bár mily erős a lélek, mégis nehéz, hogy ezen előkészületek meg ne rendítsék: minden létezésben van valami mosolygó sarok, valamely kedvesebb hely, melyre ekkor visszaemlékszik az ember, s mely felé könyes szemekkel tekint. Továbbá mennyi kétely, mennyi nyugtalanság támad a szivben! Ki könyezik vesztünkön? Betöltik-e a hézagot, melyet hagyunk? — Viszhangzik valahol még sok ideig nevünk? . . . Ábrándos rejtvények, melyek fölemelik a szivet, s melyekre nézve az ember nem meri tanácsadóul hívni a tapasztalást!

Alfieri is átföntölte mindezeket: gondolt a hegyekre, hol gyermekkorát tölté, első lelkesedésére s verseire, az öreg asszony jóslatára, mely teljességbe menni látszik. — Áttekinté irományait, elkülönlé bevégzett műveit és szomorú tekintettel szemlélté kedvesebb műveit, melyek még tervezve, de a lángész hatalmával megállapítva még nem voltak. Oh! mennyi ábránd, mennyi ihletség jött ekkor emlékébe! Hányszor nyult görcsösen homlokához, mintha kiakarta volna szakítani belőle azon eszmekincset, mely vele el fog veszni! . . . Mert olyan az ember utolsó percében, egy gondolatot sem akar kifejezetlenül hagyni, mert érzi, hogy minden tudománya, melylyel bír, az emberiség öröksége, s valamit visszatartani annyi, mint lopást követni el.

De az idő mult; a gróf iparkodott mindent rendbe hozni. Irt nővérének; istenhozzádot mondott gondolatában mindazoknak, kiket szeretett, s ezután lement a terembe.

Cellinit s Marlianót is ott találta.

Cellini el volt foglalva Machiavelli könyve felletti dicsőítő beszéddel, mely kezében volt.

— Nem ismerem, — mondá Marlianó hitegen. —

— Akarja olvasni? — kérdé a fiatal ember, a könyvet feléje nyujtván.

— Soha sem olvasok.

Cellini bámulva nézett rá. Ekkor volt a legnagyobb értelmi haladás Olaszországban; midőn tehát egy nemes ember azt nyilvánítá, hogy soha sem olvas, ép oly rendkívülinek látszott, mintha egy főrangú azt mondá, hogy nincs kedvese. — A gróf, ki épen belépett, észrevette Cellini bámulását. —

— Marlianó urnak igaza van, — mondá; — mit tanulhatnának könyvekből a jól nevelt férfiak? —

Marlianó rátekingett, mintha megakart volna győződni, vajjon gunyolódik-e; de tekintete oly szenvedélytelen volt, hogy nem tudta mit gondoljon. —

— Akkor önnek csakugyan nem kellene fárasztania magát az olvasással édes gróf, — mondá nevetve Cellini.

— Oh én, az más, — felele a gróf, — én költő vagyok, egy bolond! Szeretem Plutarquot, komolyan veszem a nevetséges szavakat, minő haza, szabadság! . . . Álmodom egy világot, hol a jutalom a jobbaké, a hatalom az alázatosabbaké, a boldogság mindnyájunké! . . . Az én érzelmem nem közönséges, mig Marlianó ur bölcs!

Mindez, oly nyugodt hangon, oly öszhangzó kifejezéssel volt mondva, hogy nehéz lett volna vádolni a szándokot. — A guny oly mélyen volt rejtve, hogy ugyszólván észrevétlenül lehetett érezni. Marlianó iparkodott mégis erőt venni magán. Tudta, hogy egy czivódás mindent elronthat, hogy ez a marquisnót valami rossz elhatározásra birhatja, s ezt ki akarta kerülni. — Visszatartott türelmetlenséggel felelt tehát.

— Nem fogadom el gróf ur ékesszólását, hanem azt csakugyan ügyesebbekre bizom mint magam, azokra, kik philanthropoknak, philosophoknak nevezik magukat, hogy a világot átalakítsák, mint egy szindarabot.

— Mit beszél ön ügyes emberekről philosophok, philanthropokról? — kiálta Alfieri. — Ah ez nagy engedékenység uram . . . fi donc! . . . Az emberek, felakarják világosítani az emberi nemet;

nyomorultak! . . . — Kik a magukhoz hasonlókat jobban szeretik mint ön magukat, azok ostobák! . . . Ügyesek azok, kik felhasználják a tévedést, a helyett, hogy ellenene harcolnának; kik vadságukat az igazság nevével ékesítik, s minden szerencsétlenségből valami hasznot, vagy örömet huznak; ezek az önzők, kik tüzet vetnek a társadalomba, hogy annál kezőket fölmelegíthessék! — Ime, kik

élni tudnak, kiket utánozni kell! És ez könnyű: nemde az ilyenek élete *comme il faut*? Tönkreteszi az ember hitelezőit, meggyaláz annyi nőt, amennyit csak lehet, néhány barátját párbajban megöli, és meghal az ember egy tökéletes *gentil-homme* nevével.

(Vége következik.)

(*Francziából.*)

BERECZK BÉLA.

S Z Ó T A R T Á S.

Van egy dolog, melyet a legtöbb ember igen könnyű vállra szokott venni, s ez az adott szó vagy ígéretnek megtartása.

Pedig fontos dolog ez! — mely megérdemelné egész figyelmünket.

Sok embert ismerek, becsületes jó férfiakat és hölgyeket, kik elég pontosak házi s egyéb ügyeikben, kik szégyennek tartanak egy árjegyzéket, vagy kötelezvényt ki nem fizetni a kiszabott határnapra; vagy egyéb kötelezettségeiknek meg nem felelni.

És mindamellett ugyanezen emberek olykor igen gavallérosan bánnak adott szavukkal s ígéretükkel, fogadásaikkal s ezeknek teljesítésével mit sem gondolnak.

Pedig becsületes embert az adott szó épen annyira lekötölez, mint minden írott kötelezvény, sőt azt merem állítani: még inkább.

Ezen állításomon talán sokan mosolyogni fognak, de ha mélyebben meggondolják a dolgot, meglehet, hogy áttérnek véleményemre.

Lássuk egy keveset, hogy áll a dolog.

Ha kötelezvény mellett pénzt veszek fel, ha vásárlásokat teszek akármelyik boltban, ha szállásba költözöm, melyért a háztulajdonosnak bizonyos szállásbért kell fizetnem stb. stb., mindezen tartozásokat kénytelen vagyok leróni, mert ha jószántamból nem cselekszem; — rákényszerít a törvény. —

A mit pedig kényszerüsből teszek, abban semmi érdemem nincs; s ha pontossággal járok el oly dolgokban, leginkább magamon könnyitek, mert hamarabb megmenekszem a bajtól.

Egészen másként áll a dolog, ha adott szavamról, s nem kötelezvényről van a szó.

Az adott szó vagy ígéret teljesítésére nem kényszerít engem semmi más törvény, mint saját becsületéretem; ha nem teljesítem, vagy a mi

férfiatlanabb, kibujok alóla, nem magamnak gyűjtöm e hanyagság által a bajt; hanem annak ki irányában szavamot szegtem meg; olykor ha fogadás történt, talán még bajt és fáradságot okoztam másnak, hogy fogadását megnyerhesse, s — megcsalhatom — ha nyereségben nem fizetek.

De épen mivel semmi, hogy úgy szóljak, külső kényszerűség nem létezik e dologban; annál inkább kellene éreznem a belső kényszerűséget, mely minden jó és becsületes embert arra int, a mit tennie kell, ha igazán becsületes ember akar maradni.

Miért tekinti például a világ a játék-adósságot becsületbeli adósságnak?

Bizonyosan nem azért, mivel becsületesebb dolog egy üres időöltés végett adósságot csinálni, mintha felteszem pénzt veszek föl, hogy jószágaimat rendbe szedhessem, vagy házamat, ha leégett, fölépítem; — hanem azért mivel itt, kötelezvény vagy egyéb okirat nem létezőn, — kibujhatok kötelezettségem teljesítése alól, anélkül, hogy a törvény engem annak teljesítésére kényszeríthessen.

S nem épen úgy áll-e a dolog adott szavamra, vagy ígéretemre nézve?

Nincs itt semmi a mi engem külsőleg annak teljesítésére kényszerítene, tehát csak becsületéretemnek intéseit követem, ha teljesítem a mit ígértem; minek igen természetes következtetése az, hogy ha nem teljesítem, annak, ki irányában meg nem tartottam adott szavamot vagy ígéretemet, azt kell e hanyagságból következtetnie, hogy becsületéret dolgában nagyon rossz lábon állok.

Pedig ki szeretne e gyanuba jönni?

Azt hiszem, hogy kevés, legalább csak kissé gondolkozó és művelt ember nem, ki attól nem ir-

tözva, és mindamellet nem épen nagy azoknak száma, kiknek szavába s ígérétébe bízni lehet, — s kiknek fogadásait készpénz gyanánt lehetne venni. —

Isten mentsen, hogy ebből azt következtessim — mintha kevés becsületes ember volna; korántsem! — hanem csak azt, hogy kevés a gondolkozó ember, és sok, igen sok az oly jellemű egyéniség, ki mindennel igen könnyen bánik, minek saját kényelmére, saját nyugalma, saját boldogságára nincsen közvetlen befolyása; szóval a ki minden ellenállás nélkül követi az önzés szavát, mely fájdalom! minden kedély-

ben többnyire lehangosabban szól, de melyet legyőzni s elnémitani, — legelső kötelességeink közé tartozik.

Legyen tehát szent minden becsületes ember előtt az adott szó, fogadás vagy ígélet; ha nincs pénzünk, ne fogadjunk. — Így bajtól, sok gondtól s olykor még sok szerencsétlenségtől is kiméljük meg ezáltal egymást.

Ne feledjük azt is — hogy kétely esetében, az igazi gentleman — inkább fizet, — minthogy a fogadás alóli kibúvás szégyenítő gyanujába jöjjön. —

JÓSIKA JÚLIA.

H I R V Á S Á R.

B U D A P E S T.

— Beöthy Zsigmond az illető kiadó-tulajdonosokkali egyezkedés folytán magáévá tevén feledhetlen öcsse Beöthy Lászlónak válogatott munkáit, azokat mielőbb világ elé bocsájtandja, a tiszta jövedelmet pedig az elhunynak sírja fölött állítandó síremlékre fordítandja.

— Egy pár jóakaratu laptársunk megjegyzi, hogy a „Nemzeti lant“-ba egynémely ismert nevű költő műveiből is oly keveset vettünk föl, hogy abból az olvasó nem igen szerezhethet magának fogalmat az illető költői egyéniségről. Kérjük a kegyes olvasót, vessen számot a könyv terjedelmével, s ítélje meg, mi volt jobb: a kitünőbbektől kissé többet, s a gyöngébbektől kevesebbet venni, vagy az egész kis kötetet merőben ifju és „vén regruták“ kísérleteivei megtölteni? Akkor tethetnék a jóakaratteljes kollégák e megrovást, ha a „Nemzeti lant“ legalább tiz kötetre terjedő teljes kincstára akart volna lenni a magyar lyrának. — Aztán még megjegyzendő, hogy vannak poéták, kik néhány igen kedves verset irtak, de azért mégsem költői egyéniségek; míg ellenben vannak rosz poéták, kik ugyan egyéniségek, de nem szépségeik, hanem sajátságos hibáik miatt azok.

— A már eddig említettekén kívül a bíráló választmány „Kis árva“ és „Vendégszerep“ című vig színműveket is fogadott el, — mindkettőnek szerzője Benkő Kálmán, kinek „Mikulás“ című népszínműve többször adaték a nemzeti színpadon, hol egyébkint a fiatal szerző mint kardalnok van alkalmazva.

— A mi pedig különösen a „Szépir. közlöny“ cikkeit illeti, ebben a szerkesztő, kitől csak két verset vettünk föl, dicséretes példát arra, hogyan kell egy komoly journalistának magát mérsékelni, s egy kesergő poétai szív oly nagy fájdalmát oly szelid hangon kifejezni. Azért szives örömmel sietünk is gyógyírt csepegtetni a nem szándékosan

ütött sebekre. Szelestey László „Ossián“ „Dorogh Mihály“ című szép költeményei azalatt jelentek meg, midőn már az anthologia szerkesztve nyomtatás alatt volt, — megjegyzendő lévén, hogy e mű, a nyomda nagy elfoglaltsága miatt épen egy évig készült. De hiszen Tompától is lehetett volna még akár hat annyit beletenni, — de akkor, mivel 15 ivnél nem akartunk többet adni, ismét másoknak kellett volna kimaradni. Aztán még az is korlátozta összeállítót, hogy törvényszerint nem szabad egy szerzőtől több mint egy ivet fölvenni. Ha pedig szerénytelenségnek tartja azt, hogy összeállító a maga verseiből egy ivet adott, akkor az is szerénytelenség, ha valaki egyáltalában kiadja műveit, s adjon példát Szelestey, és ne adja ki verseit — csupa szerénységből.

— Liszt Ferencz a mult hetet Pesten töltvén, miséje a nemzeti muzeumban f. hó 10-én személyes vezetése alatt, s másnap vasárnap, a belvárosi templomban is előadatott, mindkétszer teljes számu közönség előtt. Miséje zenei értékéről eltérők a vélemények; azonban tekintélyesb higgadt zeneítészek többnyire méltányolják. Az pedig minden kétségen kívül méltánylandó, hogy Liszt minden előadása jövedelmét, nemcsak nálunk, de másutt is jótékony célra adja. Így a pesti zenedének több mint 2 ezer pftot adott. — Rendesen mindig van egy pár magyarországi fiatal zenei tehetség is anyagi és szellemi pártfogása alatt, — ezuttal is viz el magával egyet a zenede tagjai közül a növendék Sipost, ki a kis mai Athénben Weimárban, hol a levegő is teli van szellemmel — szép művészi jövőnek nézhet elébe.

— A Karácsonyi Gvidó ur örök hálás emlékü adományozása folytán alapított drámai jutalom formulázására nézve megemlítjük, s ajánljuk figyelembe vétetni amaz általános óhajtást, vajha az ugy rendszerítették, hogy az évenként a nemz. színpadon előadott legjobb színmű nyerje azt el. Így minden előadott színmű — egyszersmind pá-

lyamú lenne, s az ítélet is biztosabb és találóbb lehetne.

— Szigeti „Falusiak“ című vigjátékot végzett be, melyet az öszön jutalomjátékaul adand.— Dózsa Dánieltől, a „Zandirhám“ című székely hősköltemény szerzőjétől „Bajusz és koldustarisznya“ című 3 felvonásos történeti vigjáték van elfogadva.

— „Példátlan szerénységgel“, t. olvasónőink utólagos jóváhagyása reményében, bátorkodunk megemlíteni azt is, hogy e lapok szerkesztőjének összes lyrai költeményei legközelebb Heckenast Gusztávnál meg fognak jelenni.

— Kisfaludy Sándor emlékére eddig öt ezer pft gyűlvén be, Deák Ferencz kéretett föl a szobor fölállítása körüli teendők vezetésével.

— A magyar tudós társaság alapszabályai Bécsből — mint halljuk, módosítottan, — megerősítve leérkeztek. Tehát majd lesznek tagválasztások, és e körül forgó igen gyarló, de annál inkább mulattató kicsinyes incselkedések, hizelgő oldalmozdulatok, dicsérő és lerántó viták, s más efféle ingyen látványai és hallványai az emberi hiúság vásárának.

— „Lendvay Hattyudala“ elegansnak mondható kiállításban megjelent, — boritékján a legnagyobb elegantiával, a dicsőült Lendvay kised arcképével. Ára 1 pft. Ki nem veszi ezt meg, akinek zongorája van?! A szép compositiót Doppler Ferencz tette zongorára.

— Kempelen Riza „Kibékülés“ című első és utolsó regényére — férje Győző, jászberényi tanár előfizetést hirdet. A regény tiszta jövedelmét a kegyeletes férj az elhunytnek síremlékére fogja fordítani.

— A külföldi lapokban is mint igen jellemző eredmény adatik tudtul, hogy a Vörösmarty árvák javára a gyűjtés bevégeztetvén, arra kerek számmal 100,000 olv. százezer pft jött össze.

B E L F Ö L D.

Kolozsvár, april 9-én ez évben. — Kétség kívül kíváncsiak önök, hogy fogadta az itteni közönség Bulyoszkynét, a ki, mint tudva van, a pesti nemzeti színházat, némely okokból származott kellemetlenségek következtében, elhagyván, ezáltal nevezett intézettől tetteg visszavonul — egy évre, vagy nem tudjuk, mennyi időre. — Igazán szólva, az itteni hangulat, mely fölléptét megelőzte, nem volt általán kedvező. Társas köreinkben megoszlottak a nézetek visszavonulása felett, melynek okát a versiók ilyen meg amolyan színbe öltöztetéek. Voltak plane, a kik ellenséges indulatot árultak el, s magyaráztaták, hogy : furfangos számítás az egész visszavonulás, maga szántsándékosan idézte elő mindazon okokat, a mik őt eltávolították a pesti színházról, hogy játszhassa az üldözöttet, a miben semmi kára se fogna lenni, miután

vidéki körutaiban a közrészvét által szítogatott lelkesülés anyagilag is kárpótolni fogná mindazon veszteségért, a mit magának lemondása által okozna. Combinatio = szófia! Az ilyen pusztá gyanun alapuló furfangos vádokra mi nem adunk semmit. Azonban hogy azon, az itteni közvélemény szerint kissé túlságosnak tartott philippicán kívül, melylyel Gyulai P. a „Pesti Napló“-ban Bulyovszkynét ama Wiener-Zeitungi cikkért rendreutasította, mi okozá az érdemes művész nő visszavonulását, — önök legjobban tudják ott a dolgok tövén. Annyi bizonyos, hogy Gyulai feddő cikke nem szolgáltat elég okot Bulyovszkyné ezen visszalépésére, de e talán mérges kérdéshez talán önök se nyulnának szivesen hozzá, legfőlebb a bizalmas magánvitakozás körében. — Ne firtassuk tehát! Ugyis csak azon tényt akarók említeni, hogy a kolozsvári közhangulat szakgatottságából előreszámítva, tartottunk valamennyire tőle, hogy szinpadi vendégünk egy kissé hideg fogadtatásban fog részesülni, s ha valóban üldözöttet, majd a jó kolozsvári közönség is ok nélkül fogja tetézni egy érzékeny kebel kerserveit. — Azonban nincs párja a föld kerekéségén Kolozsvárnak, és azon figyelem, gyöngédség, jó érzés és tapintatnak, a melylyel művészetünket pártolja. Nevezék önök e szép kis magyar várost, melyhez — közbe legyen mondva — kár hogy Pest közelebb nem esik, nevezék a szinészi dicsőség Kaliforniájának! Ime alig távozott Feleki annyi szép és megérdemelt kitüntetési jelekkel (egy ezüst koszoru és antik bogláros öv a kolozsvári hölgyektől; egy ezüst billikom gróf Kemény Sámuel urtól, egy értékes gyűrű az unitarium collegium ifjuságától, s ismét egy igen értékes gyűrű gróf Teleki János urtól;) alig távozott, mondom, Feleki e diadaljelekkel, s most Bulyovszkyné — — Nos? Bulyoszkyné? . . . Aratja a dicsőséget! mert hát ugy történt az egész, hogy . . . De bocsánat! nem akarok az unalomig részletes lenni, s így röviden csak ezt referálok : Bulyovszky-Szilágyi Lilla asszony Kolozsvártt folyó hó 6-dikán Gauthier Margit szerepében lépett fel először. Midőn megjelent, tartózkodólag induló, de aztán harsányan kitörő taps üdvözlé a kedves színésznőt, ki oly szép, oly „grandios“ hajlongással és valamely sajátzerű, egyszerre szerény és kaczer mosolylyal viszonzá Kolozsvár üdvözlését, hogy az embernek azonnal Ristori, Rachel stb. jutottak eszébe. Avagy nem nagy színésznő-e az, a ki pusztá megjelenésével oly művészeti óriásokat juttat eszünkbe — a kiket mi fájdalom! soha se láttunk!? Meg is dicsérte a „Kolozsvári közlöny“ ugy, hogy nem hiszszük, mikép B. asszony maga is pirulás nélkül olvashatta volna. — Hja e lapnak tulajdonkép két, — sőt három sz. referense van, s nem mindenik oly szigoru, mint a csillagjeggyű, a kinek finnyás izlését nem könnyű kielégíteni. — A Magyar Futár a mint mondani szokás csak „bre-viter et confuse“ szokott írni a színi előadásokról. Három sorban jelenté, hogy B. assz. fellépett, és a

közönség megtapsolta. Punctum! — Szép vendégünk eddigelé háromszor lépett föl Gauthier Margit, Vicomte Letorieres, és a Női harczban. — De hogy milyen gyötrellem lehet ránézve minden előadás, csak az képzelheti, a ki tudja, hogy az itteni különben is gyenge társulatnak legszükségesebb tagjai: Hirling Mari, Gyulai, Szigeti, Szabó Krisztina, Szathmári már eltávoztak, s most a statistaikat is fauteuilban látjuk feszengeni, és megszólalni hallunk olyan személyeket, a kik egész télen át egyet se kukkantak. Takács, a ki csak cothurnusban tud lépni (egyik lába rövidebb mint a másik) most első szerelmes, s Balogh Károly oly igényteljesen kezd hadarni, hogy fele se tréfa. Szörnyű routine-t árul el; ha egy mit se tud is szerepéből, oly bátran hadar, hogy egy szót se lehet érteni, az elérzékenyülést valamely borzasztó mosolylyal, s a kedélyességet orrfintorgatás és bajuszбилlegetéssel fejezi ki. No képzelhetik önök, hogy ha színházunk mégis csordultig telik, ugy hogy a zenekar is kiszorul, ez a Bulyovszkyné érdeme, a ki iránt ugy-e háládatosoknak kell lennünk!? De most Isten velünk! A viszontlátásig! Yo el Rey. *)

** Ira Aldridget nem fogja látni Kolozsvar. — A nagy néger-művész, ha temesvári vendégszerpléseit végzi, Pesten keresztül egyenesen Berlinnek veszi utját.

** A győri lap szerint Farkas Miska jeles zenekara az ország alsó vidékeire szándékszik leutazni, hogy az alföldön is megismerjék a magyar zenetársulatok közül az egyik elsőt.

** Mentovich Ferencz marosvásárhelyi tanár, kit irodalmi működéseiről is ismernek olvasóink, — „Marosvásárhelyi füzetek“ című minden két hóban egyszer megjelenendő, — tudományos és szépirodalmi tartalma folyóiratra nyitott előfizetést. —

** Egy bécsi urhölgy a takarékoság erényét akarván gyakorolni, a kenyeret és egyéb élelmi szereket rendszeren elszokta zárni, s az illető szekrény kulcsát állandóan zsebében hordta. Egy napon hoszasabban időzván valamely társaságban, egészen feledé, hogy a cselédséget kenyér nélkül hagyta otthon; ezek vártak urnéjok hazajövetelére példás türelemmel, azonban Johann inas nem tarthatván már tovább borzasztó étvágyát pusztá reménységgel, hordárt hívott, és az élelmszereket tartalmazó szekrényt, targonzát oda tolatá a házba, a hol urnéja épen látogatáson volt. Ott kihivatá ezt, és szólt: „Kérem nagyságos asszonyom, a kulcsot; a szekrény itt van.“

** Mint egy bécsi lap írja Zsigrai Titus gróf, térítővé lett.

** Hegedüs szintársulata már Pozsonyban működik. Az előadási játéksorozatot f. hó 6-dikán nyitották meg Szigligeti „Csikós“-sával nagyszámú közönség előtt.

*) Kérjük a további tudósítást nagy művésznők előadásairól.
Szerk.

K Ü L F Ö L D.

** A vampyr. Igen sokat beszélnek e pillanatban a francia világvárosban egy új házasságról, melynek menyasszonya a bájos szépség, M. kisasszony, s ennek vőlegénye a — vampyr. . . . A vampyr állítólag bizonyos fiatal magyar herceg, magas daliás termettel, fekete hajjal, fekete szemmel, ki legszebben tánczol egész Európában. — A „vampyr“ címhez egy borzalomgerjesztő regényes kaland által jutott, mely vele négy év előtt Londonban történt. — Lady Fourcha ragyogó estélyt adott, hol hercegünk is jelen volt, s a kecses miss-ek, — épen mint jelenleg az elegans demoiselle-ok Párisban, — el voltak ragadtatva a herceg felséges tánczától, s egyhangulag elismerték, hogy a herceg a legjobb tánczos az egész világon, s oly felségesen walczerozni, mint ő, akárkinek másnak lehetetlen! Az estély szépei közt legfigyelemreméltóbb szépség volt lord Doudwasch gyönyörű leánya, miss Arabella. Ő is osztá az általános véleményt a hercegről, s felkérte ezt valaki által, foglalkozzék vele a legközelebbi walczer-ra. A herceg udvarias ember volt, bókteljes phrazisokban sietett kifejezni örömét a bajos miss-szel tánczolhatni, s a zene zugott, harsogott, a szép pár walczerozott, nyargalt, repült. A többi tánczoló már elfáradva helyeikre tértek, a herceg és miss Arabella egyedül járták szédítő sebességben a walczert, a zenekar alig birt érni velük. . . Mindenki mintegy bűvölettől leigézve nézé a vadrohamu tánczot, a tánczos nyugodt arczát, s a tánczosnő perczenkint halványoló arczát, — szólni nem mert senki. . . Minden embert nyugtalanságba ejtett a miss sápadtsága, de csakhamar eloszlott e nyugtalanság, midőn a miss-t lázasan kiáltani hallák: — „tovább, tovább! jobban, jobban!“ — És a csodás táncz még szilajabb tüzzelel folyt tovább, a miss nem szólt többet. Végre a zenekar nem bírta tovább, bágyadni kezdett, ellankadt, elhallgatott. — A herceg, tánczosnője helyénél állapodott meg, s midőn mélyen meghajolva előtte hátralépett, Arabella hanyattrogyott — halva. — A herceg egy holttal járta a walczert félóra óta. — Ez esemény következtébeni iszonyodása leirhatatlan, ez juttatá őt a „vampyr“ névhez, s ő megesküdött, hogy so-hase tánczol többé walczert. Az elbájolt miss-ek esküszegésre kényszeríték őt, mindegyik tánczolni akarta vele azt a phantasztikus tánczot, melynek élvezete ölni tud. S ha a herceg ez esemény után engedni talált az ellenállhatatlan kéréseknek, néhány pillanat mulva egy titkos erő mindig futni készte őt tánczosnőitől, s ezek keblébe mindig ott maradt egy bűvös nyomás, mint egy bűvös nyíl. — Nemrég egy párisi vigalomban megismerkedett M. k. a.-nyal, felhívta egy walczerre, a hölgy megköszönte, s három hó óta — egymásé lőnek.

** Hawes Crowen ur, miután a „Helen Jane“, briggnek épen szüksége volt egy éllemezési

biztosra, s Hawes Crowen urat különösen ajánlották bizonyítványai ilyen hivatalra, — a hajóra a nevezett minőségben felfogadtatott, új hivatalába annak rendje-módja szerint beiktattatott, s harmadnapra a „Helen Jane“ hajó már utban volt Bostonból West Demis felé, fedélzetén Hawes Crowen urral, az új élmezési biztossal. — Egyik nap reggelén azonban, hiába rukkolt ki a hajó legénysége a fedélzetre, a biztos, nem mutatta magát; mentek szobájába, itt se volt a biztos, felkutattak egyéb helyeket, sehol se volt a biztos. Lótottak-futottak, hol a biztos? ki látta a biztost? — Seki se látta, eltűnt, elveszett, szóval nincs biztos! — Bizonyosan a tengerbe csöppent valahogy, — gondolták végre, — már úgy lesz, szegény biztos. Ez a hite volt a hajó egész népségének; nem is gondolhattak mást, mert egyszer csak azt vették észre, hogy innen-onnan egy hónapja mult, hogy eltűnt a biztos, szegény biztos! — Ki írja le azonban az általános meglepetést a hajón, midőn egy hónap mulva az elveszett biztos ur, ép oly hirtelen, mint eltűnése volt, mindenki bámulatára, megjelenik a fedélzeten, és pedig a legjobb egészségben, és különösen jó színben! Kiváltképen jól állt neki, hogy kalapja mosolygó piros arca felett kegyesen félre volt csapva. A biztos ur napvilágra jöttével, napvilágra jöttek sajtáságos eltűnésének okai, s még sajtáságosabb körülményei is. — Annyi volt az egészben, hogy a biztos ur egy hónappal előzőtt — minthogy ő rá volt bízva a „spajzkulus“, — unalmából lement az éléstárba, s a rendkívüli mennyiségben magához vett pezsgó s egyéb effélék által, oly állapotba helyeztetett, miszerint egy szögletben elszunyadván, csak 32-óra mulva ébredt fel. — „Most megjelenni a kapitány előtt, — gondolá a biztos, — nem lesz biztos!“ Félelmében tehát ott maradt egy hónapig. Elpusztított ez idő alatt 6 westphali sonkát, 5 font kétszersültet, 450 tojást, 4 rőf szalámit, 107 butella pezsgőt, 4 korsó rostopschint stb. stb. Szóval megevett-ivott 300 dollár árut. — Most is csak azért jött elő, mondá a mint szép görbe lépésekkel a fedélzeten megjelent, mert nagyon szeretne egy kis rántott levest enni! E helyett azonban aligha fekete levessel nem tartották jól.

** Miss Ellát baj érte. Az ugynevezett „hidugratás“-ban akará nemrég a poseni czirkusban

kitüntetni bámulatos ügyességét, azonban oly szerencsétlenül ütött ki a bravur-ugrás, hogy egyik karja valamiben megakadván, hüvelyke tövében kiszakadt. Az orvosok életveszélyről beszélnek.

** A „Bremer Zeitung“ hirdetései között valaki egy „nyári leányt“ keres. — Ezen egészen új leány-nem bizonyosan csak Bremában ismeretes.

** Északamerikában bizonyos kisasszony beszerelmesedvén Flakly John fiatal emberbe, haladéktalanul feladá őt egy ottani bűnvádi törvényszéknek, vádolva Flaklyt olyasvalami bűn elkövetésével, melyre a törvények halált mondanak. — Flakly, ámbár egész életében még a légynek se vétett, nemhogy a felhozott bünt követte volna el, úgy megijedt a vádtól, miszerint vádlónójét ijedtében — nőül vette. Ott ugyanis az a divat van, ha a vádlott feleségül veszi a vádlónőt, meg van mentve további büntetésektől.

** Párisban már régebben szó volt egy nagy-szerű új színház építéséről, mely a „Théâtre du peuple“ szép nevet fogná viselni. Most már véglegesen el van határozva az illető helyen az új thaliatemplom felállítása, csakhogy „Théâtre du prince impériale“-nak fog neveztetni.

** Az európai bűvész Bosco, úgy látszik megunta az életet, mert közelebb Manchesterben adván bűmutatványokat, ápril 1-én előadás után a várostól mintegy mföldnyire fekvő téglaverőig gyalogolt, s ott egy magaslatról a gödörbe ugrott fejtetőre. Neje, ki titokban követte őt, hozzá sietett, és segélykiáltására egy rendőr jelenvén meg, az életunt bűvészt, kinek gyenge sérülésen kívül valami tetemesebb baja nem történt, hazasegítették. Mi vihette Boscot ez öngyilkossági kísérletre, nincs tudva. Ápril 3-án a rendőri törvényszék elé lett idézve.

** Romában mult hetekben halt el egy koldus, ki 8000 pftot hagyott leányának házassági hozományul.

** Egy színésznőhez valahol kérelemlevelet intéztek, sziveskednék Stuart Máriát crinoline nélkül játszani, hogy kivüle más is elférjen a szinpadon. —

** Bosco a manchesteri törvényszék előtt határozottan kimondá, miszerint nem életuntságból kísérle meg minapi halálos ugrását, hanem, hogy vizgyűlölő nejét egy kissé megrettentse.

T Á R C Z A.

NEMZETI SZINHÁZ.

Ápril 7-én. Először: Két hatalom. Eredeti vigjáték 3 felv. Irta Degré Alajos. Ezt követte: A festész álmoképe. Ballet 2 felv. — A két hatalom: ész és pénz, mely itt és mindenütt (sőt tán máshol jobban, mint e darabban) egymással versengve uralkodik, képezi tárgyát e vigjáték-

nak, olyanformán, mintha egy zsák banknótát ezen fölirattal: egy millió frt, — s egy arczképet, ezen fölirattal: ész — egymás mellé állítanánk, azután dróton a kettőt összebirkóztatnánk, s végre is az észnek adnák a diadalt a pénzszak fölött. E jó akarat, melylyel szerző itt az igazságot kiszolgáltatta, mindenesetre dicséretet érdemel. — Az ész Zengő Tihamér (Lendvay) zeneszerző és versenyző képviseli Ornay báró (Feleki) barátjával, ki íróvá és

minden selejttest „lerántani“ készül, (voltaires felfogása az íráságnak) is. — A pénzt Rostay parvenü báró és milliomos bankár (Szerdahelyi) személyesíti, ki ugyan maga is elég megfoghatatlanul oktondi (holott saját igyekezete után lett báróvá s milliomossá) azonban még sem oly visszatevő ostoba, mint titkára, kitől pedig mégis egyre tanácsot kér, és fogad el. Az ész harczának rajzolója még kevesbé sikerült, mint a szellemtelenségé; de való, hogy ez nehezebb is. Az ész t. i. zongorázik, hegedül és párbajt ví Zengő Tihamér ujjával; a másik oldalon az ész, Ornay báró ajkával, kissé kiméletlenül és saloni értelemben illetlenül is beszél. Íróvá készül lenni, és mindent „lerántani“, — még pedig, amint e szándékát szemtől szembe ki is fejezi — a gyöngébb nembelieket is. A diadalt elhatározó személy Laura kisasszony, — (Munkácsi Flóra) egy ábrándrajos fejecske, ki már mint eszménybe, előre belészeret Zengő zenemes-terbe, ki egyébkint csinos, ügyes fiatal ember, s a ki az „ész“ nagy dialára karddal végre is szegyenbe hagyja a pöffeszkedő bankár-bárót. Tóth Józsefnek a titkárt kelle játszani, és a párbaj előtt urát bömbölve siratni, a miért szinte megsajnáltuk e derék művészt. Egyébiránt a darab tetszett, szerzőt zajosan hitták, de nem volt jelen. Tőle, kinek több darabja kezeskedik, hogy sokkal jobbat tud írni, megvárjuk, hogy mielőbb egy sikerültebbel fogja meglepni a közönséget.

April 8. Don Caesar de Bazan. Francia vigjáték. — Nem remek, nem is komoly dráma, hanem csattanós vig jelenetekkel, élczekkel, dallal és tánczokkal föleresztett vigjáték, és mégis — csekély számú közönség.

April 9. Hugonották. Opera Meyerbeertől. Roger föllépte — teli színház.

April 10. Az utolsó Zách. Szomorujáték 4 felv. Tóth Kálmántól. — Multkori jelentésünkhöz pótlólag megjegyezzük még, hogy szerző két izben is zajosan hivatott, de nem volt jelen. — Ezt már csak azért is szükségesnek tartjuk fölemlíteni, hogy megjegyezzük, miként szeretnők, ha a tapsoló s kihívó közönség tetszésnyilatkozataiban bizonyos jelentőség és illetőleg következetesség volna, azaz, ha az első előadásoni hosszadalmas és riadalmas tapsviharok, kihívások azt jelentenék, hogy a darabnak legalább tiz előadáson teljes számú közönsége van biztosítva. — De akár jó, akár nem jó valamely új darab, két következetlen következés bizonyos, hogy t. i. az előadás diadalmas tetszészajjal megy végbe, és — másodszori előadáskor a színház — üres. Így a szerzők igen helyesen teszik, ha a jelentéstelen szokássá vált kihívásra meg nem jelennek. — Általában mint kétségenkívüli tény lehet állítani, hogy az igazgatóság jelen elvei s eljárása mellett a drámaügy napról napra alásülyed. Főhibának tartjuk, hogy a választmány elfogad oly darabokat is, melyekről (ezt föl nem tenni sértése volna a választmány itéletbeli képességének!) maga is úgy van meggyőződve, hogy kritikán aló-

liak, s egy előadásra sem levén méltók, többször előadni képtelenség. Nem a jelen műről szólunk, mert az, mint egy sok tetszéssel föllépett lyrain költőnk első kísérlete, hibái mellett is, nemcsak elfogadásra, de a közönség részéről is nagyobb méltánylatra érdemes. De épen a minden kritikán alóli rosz darabok előadása árt a jobbak hitelének is. Épen most készülnek egy oly darab előadására, melyet színészeink maguk (ez pedig eddig első és hallatlan eset) oly bárgyuságnak tartanak, hogy röstellik előadni! De elő kell adni, mert a választmány elfogadta, pedig már vidéken is megbukott. A közönség, e köznapi, gyári drámairás mestersége iránt elveszti magasb véleményét, s már-már csak a „jux“ és ujdonsági inger viszi egy első előadásra. Ez eljárás pedig megalázza magokat a színészeket, mert ez egyszeri előadásnál ők nem egyebek mint egy új kíváncsi közönség előtt elmondói egy új darabnak, melyre nem a színművészi előadástól várt műélv, hanem csupán a kíváncsiság csődíti a botrányokon is mulatni tudó tömeget. — Drámai színművész, ily rendszer alatt nem fejlődhetik. — Aművésznek nem elég szerepe szövegét sugóra számítva betanulni, bele kell élni magát szerepébe, ez pedig csak úgy történhetik, ha egyazon szerepet rövid időközön át többször adhat. — E többszöri előadás viszont csakugy elérhető, ha a színházba nem új historia hallása, hanem a színpadi előadás művészete csábítja a közönséget. Ehez ismét valódi ihlett, lelkesült művészek szükségesek, — talán van is ilyen egy-kettő (a mi egy színpadon elég) de oly rendszer is szükséges, mely ez ihlettség törekvésének ne gátokat vessen, de sőt minden módon elősegítse. — Kisértené meg egyelőre az igazgatóság a következő módot: válaszson ki egypár oly classicus darabot, melyben legjobb színészeink majd mindegyike vetélyszerepre talál; tüzzön ki rá félesztendei előkészületet; tartasson belőle minden héten főpróbát; a mellékszerepeket is adja jó kezekbe; fordítson külső kiállítására is gondot, költséget; — mi nem teszszük föl sem színészeinkről, sem a közönségről, hogy ily előadást ne a legfényesebb siker koronázná. Ily előadás megmutatná aztán legalább azt, mire képesek színészeink, hol a mi drámai színművésztünk tetőpontja, s mennyire képes élvezni közönségünk a drámai művészi előadást. E fáradság fejében mind a közönség, mind színészeink örömet elengedhetik félesztendőn át a halva született ujdonságokat.

April 11. Lammermoori Lucia. Opera. — Roger e szerepében még azok várakozásait is felülmulta, kik előbbi két szerepében látták. — Ma jobban hangja birtokában is volt, s egybevetve kifejezédús szép játékát érzelemdús éneke bájával, oly igazán költői hatást tett a lélekre, minőt óriás hangu operaénekeseknél sem tapasztaltunk eddig. Vajha e dalműben még harmadszor is föllépne.

April 12. Czár nő. Drama 5 felv. Scribe után francziából.

Ápril 13. Lammermoori Lucia. Opera — Roger negyedszer. Az igazgatóságtól nem vennők rosz néven, ha szerfölötti látványát *) tapasztalván a közönségnek, a helyáratat rendkívüli előadásban kétszeresen, sőt még magasabbra is emelné. Ma bérletfolyamban láttuk Rogert.

HÁZI GAZDASÁG.

A harisnya selyemből, fagyapból, juhgyapból vagy kender- és lenczernából készül. A legjobb selyemharisnya Angol-, Francia-, Olaszországból és Németalföldről kerül. — Különös igen szép és tartós az angol készítmény, melyet azonban jól megközelít a düsseldorfi. — A jó francia férfi selyemharisnya csak 8, a nőharisnya csak 5 latot nyom. — Olaszországban legjobbat készítenek Nápolyban, mely ruganyos, hajlékony és nyulékony.

Fagyapból és juhgyapból szintén Angolország állít elő legjobbat, utána mindjárt a német és francia készítmény következik.

Az egész testről a lábra leható izzadság miatt a harisnya igen gyakran cserélendő fel tisztával. Hogy mily anyagból készültet viseljünk, az leginkább a lábtól függ a szerint, mint az az izzadásra, vagy meghülésre hajlandó-e inkább. — Különösen vigyázva válaszson izzadó lábakkal bíró, mert az izzadás elnyomása sok betegség okozója.

A harisnya jól megfekügye a lábat s se bő se szűk ne legyen, bütykei se nyomják a lábat.

A selyemharisnya meleg vízben szappannal mosandó, hideg vízben jól kiöblítendő, aztán pedig ki kell fordítani, s néhányszor oly vizen kell át-huzni, melynek minden egy meszelye mogyoró nagyságnyi lakmust tartalmaz. Ezután a kifordított harisnyát szénparázs fölé tartjuk, melyen kén ég, hogy annak gőze átjárja. — Most a harisnyát kaptájára vonjuk, de már nem kifordítva s üveggel megsímitjuk s kiteszszük száradni a napra.

A juhgyap harisnyát vízben gyengén kimos-tuk. De szappannal meg ne dörgöljük, mert ettől a harisnya összehúzódik s kemény lesz. Most tiszta langyos vízbe hig s kevés szappanhabot teszünk s ebben gyengén megmosuk, mert a dörgölés, gyors mosás s szárazra kifacsarás rontja a harisnyát.

A fejr harisnyát ezután azonnal, mint főnebb a selyemből készültet, kén fölé tartjuk, s kaptára huzva árnyékos, szellős helyre száradni állítjuk s jól megmángoroljuk.

Ez a harisnya legczélszerűbb mosási módja.

Kis gyermekek soha se hordjanak selyemharisnyát, mert ez gyakran okozza, hogy a láb megvastagszik. A szoros harisnyakötő pedig láb-és érdaganatot az ugynevezett örökké fájó eset to-

vábbá lábviszketegyet okoz, mely miatt a láb álm-közben fölkarcoltatván, gyakran veszélyes sebek eredménye lehet. Harisnyakötőnek azért legczélszerűbb az újabb divatu, rugonyos anyagból készült. —

HÁZI KÖNYVTÁR.

Nemzeti Iant. Újabb költőink válogatott versei. — Összeállította Vajda János. Vörösmarty arczképével. Két kötet. Kiadja Heckenast Gusztáv. Ára füzve 2 ft, díszesen bekötve 3 pft. lesz. A nagy közönség — mondja az „előszó“ első kötetben — mely az egyes költők összes műveit külön-külön megszerezni nem képes, vagy tán elég műszertete a gyöngébbek átolvasására nincsen is: — Örömet vesz oly gyűjteményt, melyben majd minden hazai költőnek sikerültebb műveiből egy-egy szép bogot lel, és a melyben mintegy a tavasz pompájában viruló erdőben, valamennyi énekes egyszerre versenyezni látszik egymással. Ily gyűjteményből, ha ki egyebet nem olvasna is, legalább határozott fogalmat szerezhet magának a különböző költői egyéniségekről. — És épen e fogalom megszerzésének könnyítése végett, kivált a honi Ianttal kevesbé ismerősökre nézve, szükséges, hogy a kiszemelt művek nemcsak az illető költők — lehetőleg — legjobb művei legyenek, de azok összeállítása, elrendezése is olyan legyen, mely az olvasónak emlékező és ítélő tehetségét mintegy elősegítse. Nagyon előnyös tehát, ha az egyes költők művei külön levelet képeznek e koszoruban, s nem összekeverve hintetnek el, mintegy tarka rét virágai, melyek a szemet kápráztatják, s ezáltal a választást nehezítik. E szempontok vezéreltek az összeállításban, megjegyezvén még, hogy az egymásután következő sorát a születési időrend határozta el. — E szerint a gyűjteményt Vörösmarty Mihály kezdi meg, (szül. 1800 — dec. 1.) — aztán következnek: Czuczor, Bajza, Császár, Garay, Eötvös, Tóth Lőrincz, Erdélyi János, Sárossy, Vachott Sándor, Pap Endre, Arany, Losonczy, Tompa, Lauka, Szelestey, Berecz, Lisznyai; — a második kötetben: — Petőfi Sándor, Tóth Endre, Szász Károly, Zalár, Lévai, Gyulai, Vajda János, Nyilas, Tóth Kálmán, Balogh Z., Vida József, Sal Ferencz, Dalmady Győző, Ferenczy Teréz, Iduna, Flóra. — A kiállítást illetőleg az teljesen hasonló Arany kisebb költeményei kiadásához.

S Z A V A L M Á N Y O K.

Tinódi Sebestyén.

És az ifju hiába szól
Szerelemről lánykájának —
Gyermek kis lány gondolati
Még a virágokon járnak.
Szomorún a vitéz ifju

*) Mért nem mondd ön hallványat is — hiszen Rogerről van szó? Legyen gondja önnek a fülekre is. — Különben majd ad önnek P. Nagy Sándor! Szerk.

Lánykától elmegy végre —
Arcza sápadt, mint a hold
Mely épen most jön az égre,
Föllegektől körülvéve.

A várurnak szép leánya
Lefekszik most fehér ágyba —
Hanem mintha dalt hallana. . . .
S felkönyököl vánkosára.
Szerelemről zeng a szép dal,
Földi mennyet énekel meg —
És a mennyre a leánynak
Vágyai mind fölébrednek,
Mint a félig alvó gyermek.

De ha gyermek is ez a vágy,
Kényes lehet, vagy akármí,
Mindig az lesz, mit ő akar
Nem oly könnyű vele banni!
És csókokat hány a kis lány
Utánna a leventének. . . .
„Oh hogy késő késő minden. . .“
. . . . Távoloról még zeng az ének
Lantján a jó Sebestyénnek.

Rongy ruhában, vállán lanttal,
Megy tovább a magyar dalnok —
Vihar támad. . . „ni egy csárda!
Megpihenek kissé majd ott.“
Betyároktól pezsg a csárda,
Piros pohár minden kézben. . . .
A kinél nincs piros pohár
Meg pirosabb lány van épen
Ölben ülve, vagy másképen.

„Mit akar itt ez a koldus?!
Dobjuk ki az istenadtát!“
És a szegény jó Tinódit
Föl a levegőbe kapják.
„Hanem mi ez itt a vállán! . . .
Ne dobjuk ki még se! — nem! nem!
Hegedő ez, . . . ha hegedős,
Igyék előbb, s énekeljen!“
Ezt végezik egyetemben.

És a lant szól vagy veszélyről,
Veszélyéről Magyarhonnak,
S hogy ekkor az igaz magyar
Nem leányt, de kardot forgat.
Hogy lehet-e más az utód
Mint az ő volt, hős oroszán? —
Igy beszélt a vándor dalnok,
Ezt verte ki törött kobzán,
És könyekre fakadt osztán.

Összenéznek a betyárok;
De nem nagyon soká néznek,

Ki elsápadt, ki elpirul.
Szivetrázó volt az ének.
Földhöz vágják a poharat.
Búcsut mondnak a leánynak
S még az éjjel Perényinél
Katonának mind beállnak,
Nagy vesztére Szolimánnak.

Tovább megy a szegény dalnok . . .
És elér egy fényes várba —
Nagy multság van ott — hanem
Rájön a sor hárfájára.
Szól az ének siralmáról
Szíjra füzött magyaroknak —
Kik iszonyú hét toronyban
Pogányokkal nyomorognak,
Oh váltságot mindazoknak!

És a dalra a nagy urak
Kezdi a sok kincset szórni. . . .
Örömkönnnyel szemeiben
Eltávozik jó Tinódi.
Két hétre már végházakban
Lantolgat a vitézeknek,
Kik aztán a gyujtó dalra
Pokolnak is neki mennek —
És nincs vége győzelmeknek.

De a lantos meg nem pihen,
Vándorolva ismét mégyen —
Hanem végre megtörődve
Lerogy egy nagy erdőségben.
Elhagyatva meg is hal ott. . . .
De az erdő pártul fogja:
Koporsója lesz a bokor,
Szemfödője a fák lombja —
Mintha fülemüle volna!

TÓTH KÁLMÁN.

M A G Y A R Á Z A T A

a jelen számunkhoz mellékelt divatképnek.

1. Égszínű csíkos tafota - ruha, egyszerű alsó-részszel, és sima mellénnyel. A kartyúk rövidek. A vállt két himzett bodrozatu pelerine futja körül, világos mull-ból. A szintén bodrozatos gallér a nyaknál keskeny üres szegésben végződik, melybe kék szalag van húzva. A pagodszerű bő ujjakat himzett bodrozat képezi, az ujj a könyökhajlásban csokorral van ékitve. A haj finom hullámokban toupírozva van hátrafésülve a halántékról. A haj hátsó része oldalról kék selyemcsokorral ékitett chenille-hálóval van fődve.

2. Látogatási öltözék. Finom gyapjuszövetű kettős-alju ruha; a felső 20 centim. szélességű rézsutos popeline-csíkkal czifrázva. Magas sima derék, mely szintén félszakos popelin-csíkkal van szegve, s ez előlről feltünőleg fogy. A A nyaktól egész a derékig egyszerű gombsor fut le. A bő ujjak felülről jockey-, oldalról skót-szegésben végződnek. Egyszerű zsinoros krepp-kalap, melyen a kötő-szalagok, és a bavolet skót-popeline-nel vannak szegve.

Kiadja.

Növilág.
Heckenast Gusztáv Pesten.